

Kloka-Stina.

[Kloka-Stina hette eg. Stina Dani-
 elsdotter o. var född i Stållhög su. i Kro-
 noberslätt 1770; i kyrkboken stod
 om henne att hon vid samliga huf-
 förhör varit absens, dog i Karshult,
 Hjälmseryd 1853 o. ligger begravd på
 Gamla Hjälms kyrkogård. Hon synes
 ha varit en mycket auktoritär läkare,
 sökt av folk ända från Kalmar län.
 Likom ock av personer ända från
 Skåne kring Jönköping. Sina i ^{talar} de-
 namnen 'Sökarvägen' o 'Sökarestätten' om
 den tid då Karshult dagligen var målet
 för många vandrare. I byn likom i
 hela socknen är hennes anseende än i
 forts.

forts.

3621

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

dag ombbat.]

Kloka-Slina har jag sett som barn o. hon var f. o. m. den som först såg mig av människor, för hon var jordegumma o. hon hjälpte mor min.

Sen var det en gång gäddboens lustia som skulle ha en liten, o. hon hade kyngar, så de trodde hon skulle dö. De tog o. hämtade Kloka-Slina, men de fick henne aldrig att åka på en vagn utan på en säu där brokadrog, de hade - det var sommar o. vinter. Se det fick inte vara stål i. Och inte heller gick hon i skor anten det var sommar eller vinter, eller hon skulle bort. - Hon kom fram där på gäddens forts.

forts.

o. då stog Johannes, deras pojke o. grät,
för modern låg där o. suckade o. stön-
de, o. de trodde hon skulle dö. 'Men
inte Johannes, snart har du en liten
syfte', sa hämmen. När Kloka-Steina
var kommen inna för dörren, höides
där inte ett stönande mes, o. modern
kände heller ingenting. Och efter ett
par minuter hade hon fött fram
en liten, o. det var en flicka, som
hon hade sagt. Och röde vid modern
det gjorde Kloka-Steina inte en gång.

En bonden var det, som hade
en kista, som skulle föda, o. hon var
och så sa sjuk, så de trodde, hon skul-
le dö, o. bonden i väg till Kloka-Steina
o. talte om'et. "Gå du hem", sa hon
forts.

forts.

"när du kommer hem ligger ungern på bordet." Och bonden fick gå, och när han kom hem, så var det så.

Och det var för allt möjligt de sökte henne. Om det var bokkonungens något så så hon var de kunde hitta det igen. Och för alla möjliga sjukdomar också.

Och ungern kan säga annat, än att hon var rättvis. En son hade hon, men han kom i del med en annan, o. han slog ihjäl denne med en gårds-gårdsstö, o. hon förtog inte var han fanns, utan rent av hjälpte länsmanen. Det enda hon gjorde var, att hon bad länsmanen, att hon skulle få tala vid sin son, innan de drog av med

forts

forts.

honon; men det fick hon inte. Det fick länsmanen ungälla. När de skulle fara iväg med pojken stog vagnen där han stog, men när bäringen kom - för de tillkallade henne - o. hon hade fått tala vid sin son, då gick det.

Sin dog hon o. blev begravd men prästen förbjöd att bära henne genom porten så de fick stäpa henne över muren, sin selen hade gått ner o. hon ligger i väster-norra hörnet av Gåvle-Hjälms kyrkogård i sjätospil-lingsvägen, de kallas.

Sin hade hon en dotter, som var gift o. ^{om} henne trodde de, att hon kunde något som modern hade lärt henne. Men hon hade bara en bok

forts.

som hon lät dem läsa i när de kom;
'kloke Gubben', hette den. Så de förstod
ju, att hon inget kunde

Sin förniga har kloke-Stina
fått på så vis. De så, att den som
hittade en vit orm, innan snön ha-
de smält undan o. kokte den o. drack
av spadet, han fick övernaturliga gåvor
Det var en häring som hittade en,
när kloke-Stina var 8 år, o. hon
kokte den, man flickan var ny-
fiken o. stack ner fingern o. smu-
kade på. Och så fick hon gåvan i
stället. Och när hon fick se en
stai på gården där så flickan: Den
där hon, som stai där, hon får en
röbroketes tjurakals, när hon kalvas
forts.

forts

3621

o då förstod den andra hur det var
jätt - Och hon brukte säga i bleus
när hon gick o. säga barn plocka väv o.
hon har sagt det så jag har hört det.
"Plocka I väv barn det har jag gjort, o
det fick jag gapa av." Det skulle väl
syfta på den vite ormen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Skämmen hästar.

Ja makten us hästarna kunde en
det göra. Det var bara, att de kom när häs-
ten med nägot, strök till honom med
pischen - somna var det som både orngad-
das i pischen för sänt. Och det var en som
ville tåra mig att skämmen hästar, det
skulle en ta några sandhorn där de ha-
de trampat med hovet - ja, så var det li-
te de skulle smutta - men det var jag
glömt o. aldrig har jag använt det heller.
Somna var det förtärs, som hade häs-
tar de into rädde på - spollade de i bets-
let tre gånger genom ett säll, som de
höll under, så fridde de hästarna, o.
var det sin en som kom o. ville ta
makten us deras häst så blev hans
forts.

forts.

egne häst lika mycket svagare, som
han hade tänkt att göra den andras

Ejaktv har jag varit utför folk
som har tagit maktens ut hästar. Jag
var på Brigtstad marknads o. hade köpt
en häst. Nu var det en annan, som vil-
le haft den där hästen, för det var en
gramm o. bra häst. Vi for hem ifrån
marknaden o. kom till Mølmarp, o. då
var hästen så blöt, så det dröade av
honon. Men då var det en sön till
Kultman med. 'De har fördärvat hästen
för dig', sa han, 'det är väl nejos som
missunnar dig honon.' 'Men vänta du
det skall han ha sket för.' 'Har du
nät bröd?' Och jag tog fram en halv
kaka ur mitt märke o. han gav

forts.

3621

forts.

härten s. sein war kein sonne im
entzug habe hier.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Skämmna kor.

Kreatur kunde bli modskulna. De sinte
o. var olustiga. Så var det någon som ha-
de förgjord dem. Tatan o. sina var o. tog
här av dem o. kusslade med o. grov ner i
ett bytte i bäset där djuret stog. Och i den
gården där min hustru är född fick de ald-
rig en halv, om hon halvade i dem. Och
inte heller att mjölken stog sig mer de
bar in hemme. Hon var sur när de kom
in, om de hade mjölkat i lagäro.

Hade en ko halvt hölls det riktigt
hventligt. o. det var de så uga med att det
aldrig kom någon häring in i lagäro som
into var go-hällig, d. v. s. som hade olycka
med sig. Kom en säu in kastade de glö-
det efter hemme, när hon gick, men de
forts.

forts.

3621

fick akta sig så hon inte såg det. Gjorde hon det kunde det bli ännu värre.

Var det så illa att hon hade röd vid ena ho, hjälpte inte ens det. Då sökte de kloka käringar, som lärde en hur en skulle få bot. En käring i Gälleryd fick en fa med sig här av djurens till, seig luktade hon på dem, o. då kunde hon vad som var gjort. Sen fick souena gräva i bakken, o. ^{de}phittade sidena där bytten, andra fick röka med svovel, o. andra fick köpa på apotek för det.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Bol mot fallandesjuka

Här intill bodde en källing som hade en liten son de såg tydliga tecken till fallandesjuka på. Men de kläderna som barnet hade på sig, när de märkte sjukans första gången brände de upp, & sen blev barnet bra.

Småland
Mötta
Hjälmsjö
Märk 1932

3621

Mynt. E. H. Johanson

Per. Joh. by. Johanson
Född 1844

Kapptörning juldagen.

Efter julloken för de alltid i kapp
hem, det var den seden, att den som
kom först hem i en by han fick först in-
bärgad äret därpå. Och det var ett åsande
o. ett levande på vägarna så en torde
knappast va' där om en var gåendes.

Ett år var det så mycket snö vid jul
att det låg i drivor. Då var det några hu-
ar som tog alla skaklarna som alla
hade börjat o. stoppade ner dem i snön.
Och där blev sin ett svärjande o. ett liv
när bönderna kom ut, så det kunde ing-
en tona att de hade varit i kyrke. Och
de skulle ju hem så fort det stod
fritt o. de sov bara åt sig. Och det
kunde en se flera komma körandes
forts.

forts

3621

med en lång o. en kort skabel
o. seiu till de på måttlängs o.
byta skaklas. Comma fick väl ald-
rig rätt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Hästsläkt

Hästar var aldrig en bonde som slaktade förr, det var rackaregöra. Vi hade rackare här i Hjälms i Skägg hemmet o. de slaktade här. Den första ^{bonde} som slaktade gjals i Hjälms hette Olsson o. bodde i Möcklehult o. det är väl 50 år sen Om honom gjorde de L. o. M. en visa, men hon var så led så en ville knappt ta ordens i minnen. Jag kan bara ett par verser av oss var det ett tjogtel.

Och Olsson får till dundby
han köper som en närr
att skaffa sig en slaktare
att till sin gula mäss

När sin slakten var gjord, hade han
forts.

3621

forts.

ett gille för dem som hjälpte honom
s. det var ett supande o. ett lewause så de
här knappd sett maken

Och lille Märte-Anners
är liten som en get
men uti Olssons fåsta
bå' spydde han o. sket.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17